

## บทที่ 6

### สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนา กลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียน ทั้งหมด 4 กลุ่มเกษตรกร ในจังหวัดเชียงใหม่ ตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อวิจัยและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนา กลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

#### 6.1 สรุปผลการวิจัย

##### 6.1.1 ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ “การพัฒนา กลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียน” มีศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรอาศัยวิธีการ SWOT Analysis สรุปได้ดังตารางที่ 6.1-6.4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 ประเด็นศักยภาพด้านจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร

ลำดับ	ประเด็นจุดแข็ง	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	กลุ่มเกษตรกรมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด การเพาะปลูก การแปรรูป และการประชาสัมพันธ์ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้	4 กลุ่มเกษตรกร	28.57
2	สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศในกลุ่มลูกค้ารายใหญ่	4 กลุ่มเกษตรกร	28.57
3	สินค้ามีมาตรฐาน มีใบรับรองมาตรฐาน และมีเอกสารการรับรองความสะอาด ปลอดภัย จากสาธารณสุข	3 กลุ่มเกษตรกร	21.43

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 6.1 ประเด็นศักยภาพด้านจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นจุดแข็ง	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
4	กลุ่มเกษตรกรมี webpage และ facebook ในการประชาสัมพันธ์ และขายสินค้าเกษตร	2 กลุ่มเกษตรกร	14.29
5	สินค้าเกษตรมีความได้เปรียบในเรื่องของสายพันธุ์ที่ใช้ เป็นสายพันธุ์ญี่ปุ่นแท้ เน้นคุณภาพในการผลิตและความสะอาดของฟาร์ม	1 กลุ่มเกษตรกร	7.14
<b>รวม</b>			<b>100.00</b>

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.1 แสดงประเด็นศักยภาพด้านจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็นจุดแข็งที่สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 4 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด การเพาะปลูก การแปรรูป และการประชาสัมพันธ์ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้ และสินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศในกลุ่มลูกค้ารายใหญ่ มีจำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมา คือ สินค้ามีมาตรฐาน มีใบรับรองมาตรฐาน และมีเอกสารการรับรองความสะอาด ปลอดภัย จากสาธารณสุข มีจำนวน 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 21.43 กลุ่มเกษตรกรมี webpage และ facebook ในการประชาสัมพันธ์ และขายสินค้าเกษตร มีจำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 14.29 และสินค้าเกษตรมีความได้เปรียบในเรื่องของสายพันธุ์ที่ใช้ เป็นสายพันธุ์ญี่ปุ่นแท้ เน้นคุณภาพในการผลิตและความสะอาดของฟาร์ม มีจำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 7.14

ตารางที่ 6.2 ประเด็นศักยภาพด้าน โอกาสของกลุ่มเกษตรกร

ลำดับ	ประเด็นโอกาส	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	ตลาดสินค้ามีความหลากหลายและรองรับสินค้าเกษตรของกลุ่ม	4 กลุ่มเกษตรกร	66.67
2	มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่กลุ่มเกษตรกร	2 กลุ่มเกษตรกร	33.33
<b>รวม</b>			<b>100.00</b>

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.2 แสดงประเด็นศักยภาพด้าน โอกาสของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็น โอกาสที่สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรจากทั้งหมด 4 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ ตลาดสินค้ามีความ หลากหลายและรองรับสินค้าเกษตรของกลุ่ม มีจำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ หน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่กลุ่มเกษตรกร มีจำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 6.3 ประเด็นจุดอ่อนของกลุ่มเกษตรกร

ลำดับ	ประเด็นจุดอ่อน	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	เกษตรกรยังขาดความสามารถในการผลิตสินค้าให้ได้ ปริมาณที่มาก	3 กลุ่มเกษตรกร	75.00
2	สินค้ามีข้อจำกัดในความหลากหลายของตัวสินค้าให้ เข้ากับแต่ละกลุ่มลูกค้า	1 กลุ่มเกษตรกร	25.00
<b>รวม</b>			<b>100.00</b>

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.3 แสดงประเด็นจุดอ่อนของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็นจุดอ่อนที่สำคัญ ที่สุดของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 4 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ เกษตรกรยังขาดความสามารถในการผลิต สินค้าให้ได้ปริมาณที่มาก มีจำนวน 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา คือ สินค้ามีข้อจำกัดใน ความหลากหลายของตัวสินค้าให้เข้ากับแต่ละกลุ่มลูกค้า มีจำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตารางที่ 6.4 ประเด็นอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร

ลำดับ	ประเด็นอุปสรรค	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	กลุ่มเกษตรกรมีคู่แข่งทางการตลาดมาก	3 กลุ่มเกษตรกร	100.00
<b>รวม</b>			<b>100.00</b>

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.4 แสดงประเด็นอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็นอุปสรรคที่ สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 6 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรมีคู่แข่งทางการตลาด มาก มีจำนวนเกษตรกรเท่ากันจำนวน 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100.00

6.1.2 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียน

การวิจัยอาศัยการวิเคราะห์และประเมินผล โดยใช้แบบจำลอง Diamond Model ของ Michael E. Porter (1990) และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมด 9 ประเด็น ซึ่งสรุปได้แนวทางการพัฒนาธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียน ดังตารางที่ 6.5

ตารางที่ 6.5 แนวทางการพัฒนาธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียน

ลำดับ	ประเด็น	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	การพัฒนาธุรกิจเกษตร เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การพัฒนาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มในทางสายกลาง เพื่อให้ธุรกิจเกิดความยั่งยืน และก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์	4 กลุ่มเกษตรกร	15.38
2	กลุ่มธุรกิจเกษตรควรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในด้านความรู้และด้านนวัตกรรมการผลิต เพื่อนำมาปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีการ เช่น การศึกษาจากหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ การค้นคว้าวิจัย เรื่องความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค ผนวกกับช่องว่างทางการตลาด เพื่อนำมาวิเคราะห์พัฒนาออกแบบสินค้าใหม่ ๆ เป็นต้น	4 กลุ่มเกษตรกร	15.38

ที่มา : จากการทำวิจัย

ตารางที่ 6.5 แนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียน (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็น	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
3	การวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจเกษตร โดยมีภูมิคุ้มกันในกลุ่มที่ดี เช่น การสร้างระบบติดตามและประเมินผลการทำงาน การวางแผนบริหารหรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการสร้างแผนการดำเนินงานกิจการเป็นระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความสมดุล มั่นคงในกลุ่มธุรกิจเกษตร เป็นต้น	4 กลุ่มเกษตรกร	15.38
4	ผู้นำกลุ่มธุรกิจเกษตร ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหรือเป้าหมายในการพัฒนาของกลุ่ม และให้ความรู้ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่สมาชิกในกลุ่มให้มีความเข้าใจและพัฒนาร่วมกัน รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในกลุ่ม โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การจัดสรรกำลังคนให้เหมาะสมกับงานและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด การสร้างบรรทัดฐานการดำเนินงานสอดคล้องกับหลักปรัชญา และการวางแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถตามเป้าหมายของกลุ่ม	3 กลุ่มเกษตรกร	11.54
5	การวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจเกษตรให้มีความพอประมาณ เช่น การตั้งเป้าหมายในการทำงานที่เหมาะสม การใช้จ่ายของกลุ่ม (ต้นทุนด้านการจัดการ) ดำเนินอย่างมีประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า โดยใช้หลักความพอประมาณในการลงทุนต่าง ๆ และการใช้ทรัพยากรทุกส่วนที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นต้น	3 กลุ่มเกษตรกร	11.54

ที่มา : จากการทำวิจัย

ตารางที่ 6.5 แนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียน (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็น	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
6	การจัดการและระบบการทำงานของกลุ่มธุรกิจเกษตรควรเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป เน้นความมั่นคงของกลุ่มในระยะยาว ไม่หวังผลกำไรที่สูงจนเกินไป และไม่เน้นกำไรในระยะสั้นเป็นหลัก	3 กลุ่มเกษตรกร	11.54
7	การวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจเกษตรด้วยความมีเหตุผล เช่น การวางระบบการทำงานที่มีความเป็นไปได้ตามเงินทุนที่กลุ่มมีอยู่ การศึกษาการผลิตสินค้าเกษตรของกลุ่มอย่างรอบคอบและสร้างจุดขายให้มีความยั่งยืน โดยอาศัยความรู้จากการเข้าร่วมการอบรมและงานวิจัยเชิงวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น	2 กลุ่มเกษตรกร	7.69
8	ผู้นำและสมาชิกทุกคนในกลุ่มธุรกิจเกษตรควรมีคุณธรรมในการดำเนินงาน (ยึดหลักธรรมาภิบาล) มีความโปร่งใส ตรวจสอบการทำงานได้ ผู้นำและสมาชิกกลุ่มมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อทั้งองค์กรและผู้ที่เกี่ยวข้อง	2 กลุ่มเกษตรกร	7.69
9	การประสานงาน ความร่วมมือ และจัดหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกชุมชน เป็นทฤษฎีใหม่ขึ้นก้าวหน้าสู่ภายนอกชุมชน เพื่อร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรเอกชน ธนาคาร ในด้านเงินทุน การผลิต การตลาด การจัดการ และข่าวสารข้อมูล เพื่อช่วยเหลือในการพัฒนากลุ่มและการจัดหาเงินทุน	1 กลุ่มเกษตรกร	3.85
รวม			100.00

ที่มา : จากการทำวิจัย

จากตารางที่ 6.5 แสดงแนวทางการพัฒนา กลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียนพบว่า ส่วนใหญ่ คือ การพัฒนา กลุ่มธุรกิจเกษตร เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การพัฒนาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มในทางสายกลาง เพื่อให้ธุรกิจเกิดความยั่งยืน และก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ กลุ่มธุรกิจเกษตรควรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในด้านความรู้และด้านนวัตกรรมการผลิต เพื่อนำมาปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีการ เช่น การศึกษาจากหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ การค้นคว้าวิจัย เรื่องความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค ผนวกกับช่องว่างทางการตลาด เพื่อนำมาวิเคราะห์พัฒนาออกแบบสินค้าใหม่ ๆ เป็นต้น และการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจเกษตรโดยมีภูมิคุ้มกันในกลุ่มที่ดี เช่น การสร้างระบบติดตามและประเมินผลการทำงาน การวางแผนบริหารหรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการสร้างแผนการดำเนินกิจการเป็นระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความสมดุล มั่นคงในกลุ่มธุรกิจเกษตร เป็นต้น มีจำนวนเท่ากับ 4 กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 15.38

รองลงมา คือ ผู้นำกลุ่มธุรกิจเกษตรใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหรือเป้าหมายในการพัฒนาของกลุ่ม และให้ความรู้ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แก่สมาชิกในกลุ่มให้มีความเข้าใจและพัฒนาาร่วมกัน รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในกลุ่ม โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การจัดสรรกำลังคนให้เหมาะสมกับงานและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด การสร้างบรรทัดฐานการดำเนินงานสอดคล้องกับหลักปรัชญา และการวางแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถตามเป้าหมายของกลุ่ม และการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจเกษตรให้มีความพอประมาณ เช่น การตั้งเป้าหมายในการทำงานที่เหมาะสม การใช้จ่ายของกลุ่ม (ต้นทุนด้านการจัดการ) ดำเนินอย่างมีประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า โดยใช้หลักความพอประมาณในการลงทุนต่าง ๆ และการใช้ทรัพยากรทุกส่วนที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นต้น มีจำนวนเท่ากับ 3 กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 11.54

ประเด็นการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจเกษตรด้วยความมีเหตุมีผล เช่น การวางระบบการทำงานที่มีความเป็นไปได้ตามเงินทุนที่กลุ่มมีอยู่ การศึกษาการผลิตสินค้าเกษตรของกลุ่มอย่างรอบคอบและสร้างจุดขายให้มีความยั่งยืน โดยอาศัยความรู้จากการเข้าร่วมการอบรม และงานวิจัยเชิงวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น และผู้นำและสมาชิกทุกคนในกลุ่มธุรกิจเกษตรควรมีคุณธรรมในการดำเนินงาน (ยึดหลักธรรมมาภิบาล) มีความโปร่งใส ตรวจสอบการทำงานได้ ผู้นำ

และสมาชิกกลุ่มมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อทั้งองค์กรและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนเท่ากับ 2 กลุ่ม เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 7.69

สุดท้ายคือ ประเด็นการประสานงาน ความร่วมมือ และจัดหาแหล่งเงินทุนจากภายนอก ชุมชน เป็นทฤษฎีใหม่ขึ้นก้ำหน้าสู่ภายนอกชุมชน เพื่อร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรเอกชน ราชการ ในด้านเงินทุน การผลิต การตลาด การจัดการ และข่าวสารข้อมูล เพื่อช่วยเหลือในการพัฒนากลุ่มและการจัดหาเงินทุน มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 3.85

## 6.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิจัยการพัฒนา กลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียน” อาศัยแนวคิดกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ของนันทิยา หุตานวัตร และคณะ (2546) ในการวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส จุดอ่อน และอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 6 กลุ่มเกษตรกร ซึ่งการวิจัยพบว่า จุดแข็งของกลุ่มเกษตรกรที่สำคัญ คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด การเพาะปลูก การแปรรูป และการประชาสัมพันธ์ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้ และสินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศ ซึ่งงานของกาญจนา สุระ (2551) เห็นว่าคนในชุมชนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องจะช่วยเพิ่มศักยภาพและยกระดับเศรษฐกิจในชุมชนตนได้ ด้านโอกาสที่สำคัญ คือ ตลาดสินค้ามีความหลากหลายและรองรับสินค้าเกษตรของกลุ่ม แต่กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมยังมีจุดอ่อนที่สำคัญ คือ เกษตรกรยังขาดความสามารถในการผลิตสินค้าให้ได้ปริมาณที่มาก และมีอุปสรรคที่สำคัญ คือ กลุ่มเกษตรกรมีคู่แข่งทางการตลาดมาก

จากการวิเคราะห์และประเมินผลโดยใช้แบบจำลอง Diamond Model ของ Michael E. Porter และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีปัจจัยส่งเสริมและท้าทายสู่ความเป็นเลิศต่อการพัฒนา กลุ่มธุรกิจเกษตรด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยในการดำเนินงาน (Factor condition) 2) เงื่อนไขด้านความต้องการของตลาด (Demand condition) 3) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and supporting industries) 4) กลยุทธ์ โครงสร้าง และการแข่งขัน (Firm Strategy Structure and Rivalry) 5) รัฐบาล (Government) และ 6) เหตุสุดวิสัย หรือ โอกาส (Chance) ทำให้นักวิจัยเห็นถึงศักยภาพของชุมชนในแต่ละแห่ง และทราบแนวทางในการพัฒนา กลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมอาเซียน ทั้งหมด 9 ประเด็น ซึ่งประเด็นที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนา กลุ่มธุรกิจเกษตร เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ การพัฒนาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มใน



ทางสายกลาง เพื่อให้ธุรกิจเกิดความยั่งยืน และก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ดังงานวิจัยของ กาญจนา สุระ (2556) กล่าวว่า การดำเนินงานและพัฒนาการทำงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อให้เกิดความยั่งยืน และความร่วมมือร่วมใจกันของคนในชุมชนมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ งานวิจัยของวิระศักดิ์ สมยานะ (2554) ที่เน้นการนำเอาหลักคุณธรรมของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้กับการบริหารจัดการองค์การร่วมกับการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้ได้ต้นแบบที่ดีในการบริหารจัดการท้องถิ่น นอกจากนี้กลุ่มธุรกิจเกษตรกรรมมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในด้านความรู้และด้านนวัตกรรมการผลิต เพื่อนำมาปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจ และการวางแผน การดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจเกษตร โดยมีภูมิคุ้มกันในกลุ่มที่ดี มีการจัดการอย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับงานวิจัยของสุทธีกาญจน์ ไชยเมืองดี (2557) เรื่อง วิสาหกิจชุมชนกับการพัฒนา การท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่เน้นย้ำการพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจ ชุมชนต้องมีการพัฒนาในด้านการเงินและบัญชีร่วมกับด้านบุคลากร และการวางหน้าที่และระบบ ที่ชัดเจนเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

### 6.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาผลกระทบของประชาคมอาเซียน ที่มีต่อกลุ่มเกษตรกรชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรของทุก ชุมชนทั้ง 207 ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ หลังจากนั้นทำการคัดเลือกชุมชนที่มีศักยภาพ เพื่อนำมา เป็นตัวแทนของชุมชนในการวางแผนด้านการพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ต่อจากนั้นการวิจัย ควรบูรณาการการทำงานกับชุมชนนอกจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของการขยาย ผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ของการนำไปใช้ให้มากขึ้น รวมถึงการวางแผนด้านการพัฒนากลุ่ม ธุรกิจเกษตรร่วมกับชุมชนในประเทศอาเซียนทั้ง 9 ประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสินค้าเกษตร อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์ร่วมกันมากที่สุด